

ОТЧЕТ

За дейността на Национална Професионална Секция ЕАСТ
(Електротехника, Автоматика и Съобщителна Техника) на КИИП
за период 2025 –2026 год.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Отново ще трябва да изслушате един Отчетен доклад за периода 2025-2026г., за работата на НПС ЕАСТ на Камара на Инженерите в Инвестиционното проектиране. Ще се опитам да бъда кратка и много делова, като засега само най-важното. Останалото ще сте Ви е!? Да споделите, да поискате и да реализирате. Това, че НПС ЕАСТ е втора по големина след секцията на Конструкторите, за съжаление не ни е направило по единни и по смели в решенията и в утвърждаване позициите ни в обществото и строителния бранш.

Не мисля да променям реда на изложение в Доклада – 2026г., спрямо миналата година, за да не ви вкарам в дълъг мисловен процес. Надявам се всичко да Ви е по-лесно и по достъпно с този отчет на работа - все по кратък.

Основна дейност на КИИП, приписана ни от Закона – ЗКАИИП, повторяема, а именно:

„Този закон урежда условията и реда за придобиване, признаване и изгубване на проектантска правоспособност за упражняване на професиите "архитект" и "инженер" в устройственото планиране и инвестиционното проектиране, както и устройството и организацията на дейността на професионалните им организации.“

Работата си като „администратори“ упражняваме в Комисия по регистрите в централата, към УС на КИИП. В КР участват колегите: Инж. Любомир Грънчаров, Инж. Славей Денева, Инж. Георги Димитров и Инж. Мария Попова от РК София град. Комисията, която заседава всеки месец, има основна задача да отсее документалната част от подадените документи – „за“ и „против“, което в много от случаите се оказва субективно, поради разнородните и много на брой висши учебни заведения, с абсолютно разнообразие на програми, дисциплини, часова ангажираност и много други показатели, които са оставени за избор на висшите учебни заведения. Надявам се по-младите колеги да не ми се обидят, но бих искала да спомена нещо, което ми направи впечатление по време на последната комисия по регистри. Трябваше да прегледаме документите на няколко кандидати, завършили висшето си образование в началните години след две хилядната. Те бяха завършили различни специалности: Инженери-магистри – електроснабдяване, слаботокови – компютърни, електроника и други, но всички те имаха в дипломите си основните дисциплини, като математика, теоретична електротехника, електрически машини и апарати и други. За разлика от кандидатите, завършили през последните години, които наблюдаваме, че нямат основни предмети, а само някои специализирани, изискуемите часове стават все по-малко и т.н. Определено считам, че тази тенденция не е много положителна. И как владееш върха на пирамидата в професията, без основата, за мен остава загадка? И още, в подкрепа и във възхищение пак от младите колеги, мога да споделя и друг случай, в който колега инженер, на когото комисията по регистри дава отказ, поради липса на основни дисциплини в обучението, не само се записва и допълва обучението си, а и благодари на комисия по регистри, че навреме е бил провокиран да доучи.

Още по сложна е работата по определяне на кандидатите за ППП, където вече всички колеги, имат желание да получат документ за ППП още на втората година. Интерпретациите за доказване на стаж по специалността са всякакви, някъде верни, някъде не, и много пъти в желанието си да услужим на някой колега давайки референции за „супер участие и качество“ по всички проекти на този така наречен кандидат, вписваме как този колега е изготвил цели проекти с висока категория и сложност. Сигурна съм, че самооценката е едно от най сложните качества на всеки от нас, но все пак препоръчвам на по-младата колегия, да се огледа и насърчава сама себе си в повече учене и повишаване на собственото качество и знания. А и да помоля колегите, които участват в комисиите по регистри по РК, да бъдат по-прецизни и взискателни към кандидатите за ППП, и да не ни изпращат документи на колеги, които в периода две години след получаване на ОПП са били в майчинство, и разбира се не са работили, колеги които нямат пълни две години или други такива малки и особени хитрости. Обидно е! В много от случаите желанието надминава възможностите, но това е факт, който може да се контролира само от собствената ни мярка и преценка, и в повечето случаи не би могло да се управлява от страни.

Единството на колегията от ЕАСТ, в качеството по проектите, в офертните измерения, в колегиалността между нас, са условията, които биха издигнали нашия престиж в обществото и между инвеститори и възложители.

През настоящия период 2025-2026г. е приета нова ал.10, към чл.7 в ЗКАИИП, която частично регулира и доближава нашите изисквания, към завършилите инженери и желанието им да влязат в редиците на Камарата. Член 7, ал.10, гласи:

„ЗКАИИП

ЧЛЕН 7, ал.10

(10) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2025 г.) Не получават проектантска правоспособност лица с професионална квалификация "строителен инженер" и "инженер", които не притежават диплома с образователно-квалификационна степен "бакалавър" и "магистър" с професионална квалификация "инженер" по специалност от регулираната професия "Инженер в инвестиционното проектиране" и чието обучение не отговаря на държавните изисквания по чл. 9, ал. 3, т. 5 от Закона за висшето образование, и същите не се вписват в регистъра на лицата с проектантска правоспособност по чл. 6, т. 1 и 3 към Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране.“

Надявам се, че това ще регулира разминаването в обучението на „бакалавър“ и „магистър“, когато за инженер-проектанти в инвестиционното проектиране кандидатстват колеги с основно обучение на бакалавър от други професии – архитект, българска филология, мениджър и други, които нямат завършен цялостен курс на обучение за инженер-магистър, но имат съответна диплома на магистър-инженер, и имат право да „притежават“ ОПП. Надявам се, че в годините, регулираната професия на инженер - проектант в инвестиционното проектиране ще се стабилизира, и утвърди като високо престижна професия, в която логично ще работят инженери с много знания и умения, високо заплатени и ценени в обществото.

Във връзка с тези промени в закона за ЗКАИИП, ръководството на НПС ЕАСТ, пое инициатива за преработка и допълване на изискванията в обучението на инженери в инвестиционното проектиране, а именно промени в Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и „магистър“ по специалности от регулираната професия „Инженер в инвестиционното проектиране“, съгласно постановление ПМС №318 от 24.11.2016г, с цел повишаване нивото на знания и качеството на инженерите желаещи да работят в професията Проектант. В Работната група на КИИП НПС ЕАСТ, участват: инж. Антон Филипов, инж. Владимир Линов, инж. Румен Иванов от РК Варна, доц. д-р. инж. Пламен Цанков РК Габрово, инж. Георги Димитров, инж. Бо-

рис Камиларов, инж. Славей Денева, инж. Мария Попова от РК София град и инж. Маргарита Станоева от офис КИИП Централa. Работната група заседава присъствено и онлайн (за членовете, които не са от град София). Към днешна дата е подготвен материала с изисквания за придобиване на висше образование на образователно – квалификационна степен „магистър“. Разработва се документа за квалификационна степен „бакалавър“. След подготвяне на двата материала, същите ще бъдат представени на Председателя на УС и на Юриста към КИИП, и изпратени за разглеждане, доработване и прилагане от МОН. Поради широкия спектър на НПС ЕАСТ, включваща Професионални направление 5.2. „Електротехника, електроника и автоматика“, 5.3. „Комуникационна и компютърна техника“ и 5.4. „Енергетика“, амбицията на Работната група е да включи и изясни минималните изисквания в образованието на кандидатите за членство в КИИП, а именно изискванията към инженерите в регулираната професия на инженер-проектанта.

Някои от административните дейности в Камарата са обвързани с институциите в държавата и тяхното добро желание да променят остарелите или технически обосновано необходими намеси в нормативи – наредби, където институциите търсят съдействие от Камара на инженерите в инвестиционното проектиране. Все още тече процеса, от 2024г, за промяна на Наредба 14/2005год („За технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване и разпределение на електрическа енергия“) и Наредба 15/2005год („За технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство и разпределение на топлинна енергия“), в междуведомствена работна група към МРРБ, стопиран и възстановен отново през 2026г. Включените от наша страна колеги инж. Румен Радулов и инж. Илия Иванов от РК град София и РК град Хасково. Тези наредби са изпразнени от техническо съдържание и е наложителна цялостната им промяна, което да регламентира и частта проектиране. Но както и за много други дейности, отново ще припяваме – „да знаеш да чакаш, да можеш да чакаш“.

Наш представител в МОН за участие в Постоянни комисии по области на висшето образование /ПКОВО/ към Националната Агенция за оценяване и акредитация /НАОА/ към Министерски съвет по професионални направления от област Технически науки е инж. Антон Филипов, РК град Варна. От две три-години работи и Работна група към МРРБ, за изготвяне на Наредба за изменение и допълнение (НИД) на Наредба №РД-02-20-2 от 2015г, „За технически правила и норми за проектиране на тунели“. Като представители на КИИП НПС ЕАСТ, в работната група участват: инж. Борис Камиларов, инж. Борислав Златков, физик Михаил Тончев, инж. Мария Попова от РК град София. Участие в Работната група имат и други членове на КИИП, но като представители на други браншови организации – инж. Красимир Велинов и инж. Ради Пипев.

В тази изминала година се опитахме да осъществим още контакти с МРРБ, при предложение от наша страна, да се създаде нова Работна група за разглеждане проблемите и актуализиране на действащата нормативна уредба за мълниезащита и заземление, в съответствие с промените в европейските норми и стандарти- EN62305, 62561, но уви. Нямаме успех. От страна на МРРБ, засега има мълчание.

Опитахме да комуникираме и с Министерство на Енергетиката по проблемите възникнали поради бързото развитие на системите за съхранение на електрическа енергия и отсъствието на терминология и дефиниране на изисквания в Наредба 3 от 09.юни 2004, за устройство на Електрическите уредби и електропроводните линии. Въпреки проведените срещи, разбиране на проблемите от страна на

специалистите в Министерството, и подготвено писмо-отговор, с конкретни предложения, така и не се стигна до официален документ подписан от Министъра и изпратен към КИИП.

Бих искала да благодаря на председателите на секция ЕАСТ, от РК на Велико Търново, Ловеч, Пловдив и Ямбол, които единствени изпратиха своите Протоколи от отчетни събрания в 2026г. С удоволствие отбелязвам, че секциите на ЕАСТ, към съответните Регионални колегии имат своя професионален живот, обвързан с общуване с колеги инженери и архитекти, строители, имат своите обучения търсейки актуалните теми, които интересуват колегите по места.

Основна задача на Камарата на Инженерите в Инвестиционното проектиране е и да организира и провежда продължаващо обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация и правоспособност на своите инженери. Задача на Националната Професионална Секция ЕАСТ, и на нейния председател е, да обединява и работи за израстване на гилдията на Електроинженерите в общество на професионалисти и морално етични партньори в работата на инженер-проектанта. Именно подновяването на организирането и провеждането на Конференциите на НПС ЕАСТ са една от формите на това обединение – заедно, силни и можещи инженери в комуникация с колеги -партньори и с много знания в различните области на професията.

През 2025г, Седмата Национална Конференция на НПС ЕАСТ се проведе в град Сливен, под основното мото на секцията - „Енергия и предизвикателства на новите технологии“. Участници в Конференцията 2025г, бяха следните фирми със своите презентации:

ФИРМА SCHNEIDER ELECTRIC

-„ПРЕДСТОЯЩИ ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА БАЗА НА ЕС И У НАС ОТ 01.01.2026, ВЪВЕЖДАЩИ ЗАБРАНА НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕЛЕГАЗ – SF6, В УРЕДБИ СРН И ПРОИЗТИЧАЩИ ПРОМЕНИ В ПРОЕКТИРАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА УРЕДБИ С НОМИНАЛНО НАПРЕЖЕНИЕ ДО 20KV ВКЛЮЧИТЕЛНО“.

-„ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА НА ТРАДИЦИОННАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ЗАРЯД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ АВТОМОБИЛИ И КАК ДА ГИ ПРЕОДОЛЕЕМ СЪС СИСТЕМИ ЗА ПОСТОЯНЕН ТОК“

PM ELECTRICAL ООД

-„РЕШЕНИЯ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ (BESS) С ПРИЛОЖЕНИЯ В СГРАДИ И ЕНЕРГЕТИКА“, „ПРИНЦИПНИ СХЕМИ И ТЕХНИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ“

БЛИТЦ ГАРД ООД

-„МЪЛНИЕЗАЩИТА: ИНТЕЛИГЕНТНИ РЕШЕНИЯ ЗА УСТОЙЧИВА ИНФРАСТРУКТУРА“

СИГНИФАЙ ИНТЕРНЕТЪНЪЛ БВ

-„НОВО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО НА ЕС ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА СГРАДИТЕ- КАК ОСВЕТЛЕНИЕТО СПОМАГА ЗА ТОВА“, „УМНО“ ОСВЕТЛЕНИЕ И СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ INTERACT“, „ПРАКТИКИ ЗА ОСВЕТЛЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ СГРАДИ – БОЛНИЦИ, УЧИЛИЩА, СПОРТНИ ЗАЛИ“, „НОВ ИНСТРУМЕНТ ЗА УЛЕСНЕНИЕ ПРИ ПРОЕКТИРАНЕ НА ОСВЕТЛЕНИЕ ОТ SIGNIFY – PIONEERS OF LIGHT / SIGNIFY.COMPANY WEBSITE,,

АВВ БЪЛГАРИЯ ЕООД

-„СОФТУЕРНО МОДЕЛИРАНЕ, КАЛКУЛАЦИЯ И ПРОВЕРКА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ

ВЕРИГИ СРЕДНО И НИСКО НАПРЕЖЕНИЕ.“

-“ПРАКТИЧЕСКИ ПРИЛОЖЕНИЯ НА СИСТЕМИ ЗА ЕНЕРГИЕН
МЕНИДЖМЪНТ – ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ“

ОВО ВЕТТЕРМАНН БЪЛГАРИЯ ЕООД

- „КАБЕЛНОСЕЩИ СИСТЕМИ В АГРЕСИВНА СРЕДА“, „ПОЖАРОЗАЩИТНИ СИСТЕМИ И МАТЕРИАЛИ“, „ПРОЕКТАНТСКИ РЕШЕНИЯ – ИЗБОР, ПОЛАГАНЕ И МОНТАЖ, ИЗИСКВАНИЯ, ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЧАСТ ПРИ СПЕСИФИЦИРАНЕ НА МАТЕРИАЛИ“, „ПРОЕКТАНТСКИ ПРОПУСКИ“

СЕКТРОН ООД

- „СТРУКТУРНИ КАБЕЛНИ СИСТЕМИ, СТАНДАРТИ И КОНЦЕПЦИИ.“

- „ФАЛШИВИ ПОЖАРНИ АЛАРМИ – КАК ДА ГИ ПРЕДОТВРАТИМ?“

Бих искала да благодаря на всички колеги от НПС ЕАСТ, които със своето присъствие и активно участие направиха възможно провеждането на Конференцията, да благодаря на онези РК, които подпомогнаха своите членове, както и да благодаря на Фирмите за тяхното спонсорство, но и освен за тяхната финансова подкрепа, да благодаря и за техния професионализъм и представяне на всяка от темите, с особена проектантска насоченост и техническа информация. Не трябва да забравяме и колегите, които спомогнаха за организацията и провеждането на Конференцията в град Сливен, инж. Борис Камиларов и инж. Мария Попова – РК София град, инж. Ивайло Видев и инж. Диляна Димова РК Сливен, както и на администрацията от централен офис на КИИП. Основна насока и изискване към фирмите, участващи в тези национални събития е представянето и темите да са изцяло обвързани с проектантската страна - концепция и практическо решаване на проекта, подбор на техника и апаратура, използване на технически параметри и дефиниране на техните предимства, наредби и стандарти и други.

Очаквам за следващите конференции на НПС ЕАСТ, които ще бъдат организирани в 2027г и в по- далечно бъдеще, да получаваме обратна връзка от участвалите в конференциите и особено от онези колеги, които са останали недоволни и неудовлетворени от предишните, или от разглежданите теми, да вземат по активно участие в подготовките за следващите, да предложат както Фирми, така и теми, които според тях биха били по-добър избор и познание.

От направените отчети по РК, както и от нашето проведено събрание на Секция ЕАСТ в София град - отново е видна незаинтересованост на повечето от членовете на НПС ЕАСТ, към каквито и да е мероприятия. Колеги, призовавам Вашето „Аз“, да се включи в живота на НПС ЕАСТ, да сподели проблемите си и да изисква и работи за съвместното издигане на професията на инженер-проектанта като регулирана професия. Уважаеми колеги участвайте в общите ни форуми и събития, елате и споделете Вашето недоволство и конкретните Ваши желания и предложения! Вярата и успеха в работата на инженер-проектанта, трябва да е наше общо дело.

И отново на дневен план, постоянната ни тема Енергодружествата? На територията на страната има и действат три Енергодружества, всяко от които има своя политика и вътрешни разпоредби и изисквания, които не са базирани на действащите за проектиране нормативи. Съгласуването на проектите с Енергодружествата е в повечето случаи субективен процес и в голяма степен зависи от качествата и познанията на конкретния проучвател – съгласуващ специалист. Определено бихме могли да кажем, че се сблъскваме с конфликт на интереси, като едни и същи коле-

ги от Електроразпределителните дружества издават разрешения за присъединяване, имат пълен достъп до информацията на Енергодружеството, имат право да проектират на база притежаваната от тях правоспособност в КИИП, както и съгласуват проектите на колеги Проектанти, работещи на свободния пазар- извън техните дружества. Бихме искали да не търсим конфронтация с нашите колеги-инженери, работещи в съответните Електроразпределителни дружества, а да намерим общ баланс за съвместна и коректна проектантска работа. До този момент, най активни в защита на интересите на инженер-проектанта, работещ извън границите на Енергодружеството, са град Пловдив и град Плевен, които периодично и настоятелно търсят „обща език“ с EVN, както и „правото си да проектират по наредби и закони“ с ЕРМ Запад.

Поради динамичните промени във финансово отношение – в световен и национален мащаб, бих искала отново да повтора и напомня темата за оценяване себестойността на проектантския труд. Всички имате Методиката за остойностяване на проектантския труд. Моля, пишете, давайте предложения за промени в Методиката към Приложение № 8. Моля, колеги не давайте ниски хонорари. Бъдете така добри спокойно и трезво да оцените своя труд и знания, които ще вложите в проектирането на даден обект и реагирайте тогава. Всичко останало е в наша обща вреда. Ще очаквам вашите конкретни предложения за допълнения и корекции по остойностяването по Приложение № 8, както и добавянето на критерии за оценяване труда в част КИП и А, SCADA, проектирането на фотоволтаици и вятърни турбини, изработването на интериорни чертежи в част Електрическа, и други, ако сте забелязали липси, които да включим в Методиката за определяне размера на проектантските услуги. Надявам се, че някои от Вас ще се присъединят в помощ на тази доста сериозна и отговорна работа, с доста голям обхват.

Недовършена и изоставена е работата, която беше започната преди около десет години – със заповед на МРРБ, за подготовка Наредба за изменение и допълнения на Наредба №4 от 2001г. „За обхвата и съдържанието на Инвестиционните проекти“. За съжаление, въпреки многото вложени усилия от много от колегите на КИИП, МРРБ остави задачата недовършена, без актуализация и одобрение, поради вътрешни противоречия в КИИП, между някои от НПС. Ще предложа, частите от Наредба №4, засягащи част „Електрическа“, във варианта предадена преди около седем-осем години към МРРБ, да бъде публикувана на сайта на секция ЕАСТ, за обсъждане, коментари и допълнения. Ще очаквам вашата активност. Има необходимост за допълване в част Електрическа и на конкретни изисквания по системите за Автоматизация и управление, които при сегашните изисквания за Енергийна ефективност на сгради, системи, технически съоръжения и други, е необходимо да влязат като основно и задължително изискване в проектните документи, т.е. да се включат в Наредба №4. Необходимо, да се дефинират и допълнят и изисквания в обема работа на проектна документация – част „Електрическа“, по проектиране на фотоволтаици, вятърни турбини и други. След като успеем да подготвим необходимите текстове, които трябва да предложим и същите се включат в Наредба №4, ще се опитаме да активираме КИИП съвместно с МРРБ, да се обновят изискванията към проектната документация и да се стигне до приемане и издаване на очаквания документ Наредба №4 - осъвременен.

Ръководството на НПС ЕАСТ, отново се обединява около основните приоритети в своята работа, в годишната програма и дейност, използвайки опита и познанията на цялото ръководство, както и съпорта на всеки желаещ, отделен член от секция ЕАСТ, за поддържане и повишаване качеството и знанията на своите членове чрез:

1. Създаване на контакт и сътрудничество между проектантите на НПС ЕАСТ от цялата страна, в търсене на нови знания, технически умения, партньорско и

коректно междуколегиално поведение.

2.Подпомагане и повишаване нивото на познания – чрез равнопоставяне на достъпа до техническата информация.

3.Работа за повишаване на собствената ни квалификация и квалификацията на колегите около нас. Работа за подобряване качеството на изготвяния от нас проект, пълнота на документацията и яснота на визуализацията – чертежи и графики.

Благодаря на всички колеги, помагали в процеса на работа, в моменти на обсъждане и взимане на решения по важни въпроси за НПС ЕАСТ, по обсъждане на нормативни изисквания и документи, отнасящи се към работата на инженера-проектант, благодаря на всички работещи в офиса на централата на КИИП, както и в офиса на София град, които винаги при необходимост съдействат в ежедневната ни работа, благодаря на ръководството на КИИП, както и за съпричастността на всички председатели на РК, и председатели на Секции ЕАСТ към РК, които ни подават ръка и спомагат за провеждане на мероприятия и често за взимане на правилни обединяващи ни решения.

С уважение,
Инж. Мария Попова,
Председател на НПС ЕАСТ,
София, 04.2026г